

سید مجتبی نجاتی^{۱*}، عباس ارغان^۲، زند مقدم^۳

^۱- دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان

^۲- استادیار گروه جغرافیای انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان

^۳- استادیار گروه جغرافیای انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان

چکیده

افزایش بی رویه جمعیت شهرها به ویژه شهرهای کشورهای در حال توسعه ناشی از رشد طبیعی و مهاجرت، باعث ایجاد پدیده اسکان غیررسمی شده که این پدیده معضلات کالبدی، اقتصادی و اجتماعی فراوانی را در این شهرها به وجود آورده است. یکی از نمونه های بارز آن، شکل گیری اسکان غیررسمی در حومه های متصل به شهر تهران و ادغام آنها به صورت یک منطقه جدید شهرداری است که سبب ایجاد منطقه ۱۹ شهرداری تهران شده است. در حال حاضر نیز این منطقه به علت موقعیت خاص جغرافیایی- استقرار در جوار حریم شهر به عنوان حوزه ورودی جنوب غربی شهر تهران، استقرار مراکز انبارداری و انبارهای ضایعات، اراضی متروکه و مخروبه، کوره های آجرپزی و غیره در آن، وجود شبکه های بزرگراهی مهم در داخل و اطراف آن و فرصتهای بی بدیل توسعه - توانسته جاذب جمعیت زیادی از شهرها و روستاهای استانهای مختلف کشور و حتی مهاجرین از کشور همسایه (افغانستان) باشد. بر همین مبنا هدف اصلی پژوهش حاضر تحلیل اجتماعی و اقتصادی اسکان غیر رسمی در سکونتگاه های روستایی پیرامون منطقه ۱۹ و ارائه راهبردهای ساماندهی آن با استفاده از روش توصیفی- تحلیلی می باشد نتایج پژوهش نشان می دهد که عدم توجه به توسعه روستایی و کیفیت وضع زندگی در محلات فقیرنشین شهری در برنامه ریزی های کلان کشور، سبب شده تا سیل عظیمی از مهاجرین در جستجوی کار و درآمد بیشتر به حاشیه جنوبی شهر تهران به ویژه منطقه ۱۹ مهاجرت نمایند.

واژگان کلیدی: سکونتگاه های غیر رسمی، شاخص های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی، کلانشهر تهران

^۱- نویسنده مسئول